

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 4. An is qui neque antea toto anno, neque in quadragesima est confessus, teneatur post tempus Paschale statim confiteri: an verò possit expectare alteram quadragesimam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

quamvis etiam probabile sit, solum iure Ecclesiastico ab Apostolorum temporibus recepto, nos teneri. Secundò: si quis voluit confiteri. Tertio: Si à confessario fuerit iniunctum. Quarto: Ratione statuti Religionis. Quintò: Ratione conscientie erronee, vt si putes te primà opportunitate teneri confiteri. Sextò: Ratione grauis tentationis, per quam putes te vincendum, nisi confitearis. Ita Caietanus Verbo, Confessio, Conditione 5. & alij.

22 Non tamē quando timentus nos aliās non recordatur peccatis.

Septimò: Alium casum addunt Caietanus, Sotus, & alij quidam, Quando credis te alio tempore non recordaturum peccati. Sed probabilis est, eo casu te non teneri, vt docet Petrus Soto lect. 5. de confess. Et Nauarrus cap. 21. de Eucharistia num. 35. Primò: Quia Ecclesia probè nouerat, plerisque plurimorum peccatorum obliuisci ante exactum annum, & tamen non præcepit nisi annuam confessionem, vt patet ex Concilio Lateranensi, & vt confiteamur ea peccata, quorum tunc meminimus, vt patet ex Concil. Trident. sess. 14. cap. 5. Secundò: Quia esset graue onus secularibus, si tenerentur confiteri quotiescunq; metuunt obliuionem. Neque satisfacit quod Sotus ait hunc casum esse Iuris diuini, sed satis ei esse prouisum per Ecclesiam determinationem: Quia si Ius diuinum me obligat ad confitendum, quando est periculum obliuionis, nulla temporis determinatio per Ecclesiam facta me, excusat.

D V B I V M I I.

Vivum Ecclesia potuerit tempus Confessionis determinare? & quo iure?

23 Obligatur Ecclesia ad aliquam determinationem Iure diuino.

Respondeo & Dico Primò: Ecclesia non solum potuit, sed etiam Iure Diuino obligata fuit determinare tempus confessionis. Probatur, Quia Christus illud non determinauit, sed id reliquit Vicario suo definiendum, qui id tenetur facere ex officio, præsertim cum sit necessarium ad salutem animarum, & commune bonum Ecclesie: Si enim maneret indeterminatum, plerique nunquam vterentur, cum magna morum corruptela, & salutis iactura.

24 Hæc tamen determinatio est Iuris humani.

Dico Secundo: Hæc determinatio facta est præcepto seu iure humano. Probatur, quia immediatè facta est non per auctoritatem diuinam & supremam; sed per auctoritatem inferiorem participatam homini à Christo, nempe Pontifici, & sub ipso Concilio Oecumenico, quæ potestas more humano gerenda & exercenda est: Ergo hæc determinatio facta est iure humano. Patet Consequentiā; Nam hæc est distinctio inter ea, quæ sunt iuris diuini, & iuris humani Ecclesiastici, quòd illa immediatè sint ab auctoritate superna, hæc à participata.

Dices, Ecclesia non potest præcipere, vt peccatum occultissimum, quod nullo modo prodijt in opus externum, confitear, quauis ad id iure diuino obliger; quia non potest disponere de actibus merè internis; ergo non potuit præcipere, vt ea semel confitear in anno. Patet Consequentiā, quia qui non potest aliquid præcipere absolutè, non potest præcipere, vt hoc vel illo tempore id faciam.

Respondeo, Præceptum Ecclesie directè & per se solum obligat ad confitendum illa peccata, quæ in opus externum prodierunt. Verum, quia

iure diuino confessio debet esse integra, indirectè, & mediante Iure diuino, quasi ex consequenti præcipit etiam confessionem occultorum. Instabis: Ergo si quis confiteretur externa peccata, omisis internis, satisfaceret præcepto Ecclesie. Respondeo; Ita satisfaceret, vt contra illud non peccaret, sed solum cõtra Ius diuinum. Vnde neque incurreret excommunicationem, si ea in non confitentes lata sit.

D V B I V M I I I.

Quodnam sit illud tempus, quo iure Ecclesiastico tenemur confiteri?

25 Quodam putant id esse tempus Quadragesimæ.

Vidam existimant directè nos obligari in Quadragesima. Ita Petrus Soto lect. de Confessione. Et Ioannes Medina codice de Confess. q. 14. Primò: quia Ecclesie consuetudo est tunc confiteri, quam Concilium Trident. sess. 14. cap. 5. approbat. Secundò: quia in multis dioccesibus solent excommunicari, qui tunc non confitentur. Tertio: Quia Sixtus IV. in Extrauag. Vices illius Tit. de Pace, præcipit Mendicantibus, vt desistant prædicare populo, eos tempore Paschatis non teneri confiteri suis Parochis.

Respondeo; Verius esse, præceptum Ecclesiasticum non obligare, nisi vt semel quotannis confiteamur, quocunq; tandem id tempore fiat. Ita Canus relectione de Pœnitent. part. 5. Domin. Sotus d. 18. q. 1. art. 4. Couarr. in Caput, Alma p. 1. y. 1. num. 8.

Probatur Primò: Quia Caput. Omnis viriisque sexus, solum præcipit, vt saltem semel in anno confiteamur.

Secundò: Quia Concilium Trident. sess. 14. cap. 5. solum dicit, consuetudinem illam confitendi in Quadragesima, esse piam & salutarem: indicat ergo, non esse præceptam.

Neque obstat consuetudo Ecclesie, quæ vim legis habere solet. Nam illa consuetudo non est directè ex præcepto confessionis orta, sed propter communionem, quæ in Paschate obligat, quam necessariò debet confessio præcedere; vt supra. Ob hanc causam fiunt excommunicationes in eos, qui non confitentur, nempe ob præceptum Communionis. Vnde si quis ex legitima causa tunc non communicaret, & eo anno esset confessus, non incurreret excommunicationem Synodalem, quamvis in Paschate non confiteretur: Nam reuera non obligaretur. Vnde patet responsio ad duo priora argumenta. Ad tertium, Pontifex solum ibi intendit, ne Mendicantes subditos à suis Parochis auertant, & idcirco prohibet talia prædicare. Ibidem enim facit illis potestatem, vt & ipsi tunc confessionem audiant. Dicit autem fideles tunc debere confiteri, intellige, propter Communionem.

D V B I V M I V.

An is, qui neque antea toto anno, neque in Quadragesima est confessus, teneatur post tempus Paschale statim confiteri; an verò possit expectare alteram Quadragesimam?

26 Respondeo & Dico Primò: Hunc teneri statim confiteri. Ita Medina q. 14. Dominicus Soto

Hic statim
tenetur con-
fiteri.

Soto loco citato. dist. 18. q. 1. art. 4. Nauarrus cap. 21. num. 45. & alij passim. Ratio est, Quia Ecclesia præscribit tempus annuum, non vt proprium onus anni, vt expleto anno obligatio extingueretur, sed ne vltra annum differretur confessio; sicut determinari solet tempus in solutionibus debitorum, vt supra dictum est in Eucharistia; quod hic etiam eo magis locum habet, quòd confessio non adstringatur tempori Paschali, sicut communio, sed per totum annum spatium possit impleri. Confirmatur ex verbis Concilij Lateranensis, *Omnis vtriusque sexus omnia peccata sua confiteatur saltem semel in anno*: quasi dicat, *Non differat vltra annum*; præscribit enim frequentiam seruandam in vsu huius Sacramenti: ergo quo magis differtur, eo magis virget præceptum.

Peccat con-
tinuò, ni fo-
gerit.

Dices: Ergo iste continuò peccat anno expleto: Nam præceptum negatiuum semper virget.

Respondeo, Verù esse, quod peccat continuò, quando habet opportunitatem, & omittit: Nam est in continuà omissione actuali, & voluntarià. Interrumpitur tamen hoc peccatum per somnum, per inaduertentiam, & per defectum opportunitatis; sicut detentio rei aliena; vt dictum est de furto, lib. 2. de Iustitia & Iure cap. 12. dub. 3. Secùs est de festis diebus, ieiunijs, & precibus Horarijs, quæ sic adstringuntur certo tempori, vt sint velut proprium onus, aut cultus illius temporis; vnde transacto tempore expirat obligatio.

Quidam
contrariù
tenent.

Aduerte tamen, Siluestrum verbo *Eucharistia*, num. 3. §. 15. & *Confessio*. 1. §. 3. & quosdam alios existimare, posse differri confessionem vsque ad sequens Pascha; quorum sententia non videtur satis probabilis. Minus probabile est de Eucharistia, vt supra dictum est, quæst. 80. art. 11. dub. 2. num. 34.

27
Ritè nunc
confessus,
potest obli-
tum morta-
le differre
in alterum
annum.

Dico Secundo: Qui ritè confessus recordatur postea alicuius peccati mortiferi, non tenetur illud confiteri ante sequentem annum. Probatur, quia iam præcepto Ecclesiæ satisfecit. Si verò nondum communicauit, tenetur ratione communionis, vt etiam supra dictum est de Eucharistia, q. 80. art. 11. dub. 2. num. 34.

DVBIUM V.

Virum qui probabiliter putat se tempore debito non habiturum Confessorem, teneatur tempus præuenire?

28
Conclio
est affir-
mans.

Respondeo cum Melchioro Cano relect. 5. de Pœnitentia, Teneri. Sicut in die festo qui videt se post horam non iam impeditum iri, vel non futurum sacrum, tenetur præuenire. Ratio est, Quia Ecclesia præscripsit tempus annuum, ne vltèrius differatur, obligans vnumquemque vt intra annum confiteatur.

Dices: Ergo qui videt se impediendum à lectione Horarum, tenetur præuenire eodem die.

Respondeo, Cùm eodem Cano, si illud impedimentum prouenturum sit à natura, vel à coactione, non tenetur præuenire. Ratio est, Quia quòd liceat præuenire tempus debitum, v.g. pridie recitare Matutinum & Laudes, & mane dicere Nonnam: vel Vesperas, est priuilegium, quo priuilegium non tenemur tunc vt. At non est priuilegium posse statim confiteri. Secùs est, si impedimentum sit voluntarium; tunc enim teneris præuenire;

alioqui censeris voluntariè omittere horas, scilicet in Causa.

DVBIUM VI.

Virum pueri obligentur hoc præcepto annuæ confessionis?

Respondeo & Dico Primò: Omnino obligari, si peccat mortiferè: vt patet ex verbis Concilij Tridentini: *Cum, inquit, ad annos discretionis peruenerint*. Hoc autem in quibusdam est septimo vel octauo ætatis anno; in alijs serius, nono vel decimo. Ad Communionem verò plures requiruntur anni, vt duodecim, vel plures. Nam vt rectè notat Canus parte 5. loco citato, non simul peruenitur ad vsu rationis in omnibus rebus, sed priùs in ijs quæ sunt sensibus accommodatiora, & generaliora. Vnde priùs potest puer distinguere inter peccatum magnum & paruam, quàm inter cibum sacrum & profanum, & quàm possit istud Sacramentum dignè æstimare, & latentem diuinitatem apprehendere. Acedit, quòd ad hoc Sacramentum requiratur maior deuotio, quàm ad Sacramentum Pœnitentiæ.

29
Pueri mor-
tiferè pec-
cantes obli-
gantur ad
confessionem

Dico Secundo: Tamen ante annos pubertatis non incurrunt pueri penam excommunicationis, quæ in non confitentibus singulis annis in plerisque diocæsisbus est constituta. Ratio est, quia Prælati non intendunt eos huiusmodi pœnâ inuoluere, vt consuetudo declarat.

Non tamè
obligantur
ad commu-
nicationem.

Aduerte tamen, verum non esse, pueros ante annos pubertatis non posse vllas censuras incurrere. Nam Concilium Trid. sess. 25. cap. 5. de Reformatione, excommunicat eos, cuiuscunque generis aut conditionis, sexus vel ætatis fuerint, si septa monialium ingredientur. Vbi manifestum est pueros etiam comprehendere. Quare, nisi lex vel consuetudo eos excipiat, censuras incurrunt.

30
Impubes
non confes-
si, non in-
currunt ex-
communicationem.

DVBIUM VII.

Virum is, qui solum habet Venialia, teneatur singulis annis confiteri?

D. Bonauentura d. 17. & Richardus ibidem, affirmant; idque propter tenorem præcepti quod habet, *Omnia peccata esse confitenda*.

31
Quidam
affirmant.

Respondeo & Dico Primò, Eum qui solum habet venialia, non teneri singulis annis confiteri. Est communis aliorum Doctorum. Probatur Primò, Quia præceptum Ecclesiæ solum determinat tempus obseruationis præcepti diuini: atqui præceptum diuinum non obligat ad confessionem venialium: ergo nec præceptum Ecclesiæ. Ita Cajetanus q. 1. de Confessione. Secundo: Quia quando Ecclesia iubet omnia peccata confiteri, vel intelligit sola mortifera, & sic habemus intentum: vel mortifera & venialia, & sic qui confitetur mortifera, tenebitur etiam addere venialia, quod nemo vnquam dixit. Tertio: Nemo potest confiteri omnia venialia: ergo solum loquitur de mortiferis. Quod confirmatur ex grauissima pœna, quam subiugit: *Alioquin, inquit, & viuens arceatur ab ingressu Ecclesiæ, & mortuus Ecclesiasticâ careat sepultura*. Denique, quia Concil. Trident. sess. 14. cap. 5. expressè dicit, venialia taceri citra culpam posse.

Dico